

היום נלמד בעזרת ה':

יומא דף פח

כל חייבי טבילות טובלים כדרכם ביוה"כ, לפי שאסורה רק רחיצה של תענוג ולא טבילה לצורך טהרה. לדעת רבנן - בעל קרי (= אסור בדברי תורה ובתפילה) טובל עד זמן המנחה אם הוא ראה קרי קודם לכן, כדי שיוכל להתפלל תפילת מנחה, אבל אם הוא ראה קרי לאחר תפילת המנחה ימתין עד הלילה ואז יטבול, לפי שלדעתם תפילת נעילה זמנה בלילה והיא פוטרת את תפילת ערבית. ולדעת רבי יוסי - טובל כל היום ואפילו לאחר תפילת מנחה כדי שיוכל להתפלל תפילת נעילה, לפי שלדעתו תפילת נעילה זמנה ביום ואינה פוטרת את תפילת ערבית.

ורמינהו: קושיא מברייתא אחרת שבה מבואר להיפך - שלדעת רבנן בעל קרי טובל כל היום, ולדעת רבי יוסי רק עד זמן המנחה.

תירוץ: הברייתא השניה עוסקת כשהוא כבר התפלל נעילה ביום, לפני שהוא ראה קרי, ולכן לדעת רבי יוסי אינו יכול לטבול. והברייתא הראשונה עוסקת כשהוא ראה קרי לפני שהתפלל נעילה ולכן לדעת רבי יוסי יכול לטבול כדי להתפלל.

קושיא: אם הברייתא השניה עוסקת כשהוא כבר התפלל נעילה ביום, א"כ מה טעמם של רבנן שמותר לו לטבול כל היום?

תירוץ: לדעתם 'טבילה בזמנה מצווה', כלומר שטבילה שזמנה ביום יש מצווה לטבול אותה ביום ולא לאחר אותה, והיא דוחה את איסור רחיצה ביוה"כ, ולכן על הבעל קרי לטבול ביום ולא לאחר את הטבילה ללילה. (חכמים של הברייתא השניה אינם חכמים של הברייתא הראשונה הסוברים שטבילה בזמנה אינה מצווה).

קושיא: א"כ משמע שלדעת רבי יוסי החולק על רבנן טבילה בזמנה אינה מצווה. והרי למדנו בברייתא להיפך - אדם ש'שם ה' היה כתוב על בשרו, אסור לו להתרחץ שמא ישפסף את בשרו וימחק את השם, ויעבור על איסור מחיקת השם. אבל אם הוא צריך לטבול טבילה של מצוה (מדאורייתא) ישנו פיתרון שיכרוך גמי על בשרו ויטבול, אלא

(המשך בדף הבא ↓)

שיש לחשוש למקרה שלא ימצא גמי ויבטל את הטבילה בזמנה, ולכן לדעת רבי יוסי הסובר שטבילה בזמנה מצוה מותר לו לטבול טבילת מצוה בזמנה אפילו בלא גמי (בתנאי שלא ישפסף), ולא חוששים שמא ישפסף.

תירוץ: רבי יוסי המזכיר בברייתא העוסקת במי שהיה שם ה' כתוב על בשרו הוא רבי יוסי בן חלפתא, והוא אכן סובר שטבילה בזמנה מצוה, והברייתא השניה לעיל (שבה נאמר שלדעת רבי יוסי טובל רק עד זמן המנחה) היא כדעת רבי יוסי בר יהודה הסובר במס' נדה 'דיה לטבילה שתהא באחרונה', כלומר אשה שהפילה את עובריה ואינה יודעת מתי הפילה, והאם הוא היה זכר או נקבה, ולכן אינה יודעת מתי חל יום טבילתה, לדעת רבי יוסי בר יהודה היא טובלת לאחר הימים בהם היא מסופקת, משום שלדעתו טבילה בזמנה אינה מצווה ועליה להתמין עד שתצא מכלל ספק ותטבול. (ולדעת ב"ש וב"ה שם עליה לטבול הרבה טבילות משום שלדעתם טבילה בזמנה מצווה).

ת"ר: הרואה קרי ביוה"כ, יורד וטובל, ולערב ישפסף כדי שלא תהיה עליו חציצה. **קושיא:** מה יועיל שישפסף בערב והרי זה לאחר הטבילה? **תירוץ:** הכוונה שבערב יוה"כ צריך כל אדם לשפסף במים חמים, כדי שאם הוא יראה קרי מחר ביוה"כ ויצטרך לטבול, הוא יוכל לטבול ללא חציצה.

הרואה קרי ביוה"כ ידאג כל השנה כולה וכו': דווקא אם ראה לא מחמת ריבוי אכילה ושתייה או הרהור.

 הדרן עלך מסכת יומא

"הוון מיהבל ומעט וקבץ על יד ירבה" (משלי יג, יא)

ביאר המלבי"ם: משל על עסק התורה, גם החכם הגדול שאסף חכמה הרבה אם ילך אחרי ההבל ימעט ההון וישכח את תורתו, אבל הלומד ומשתדל להוסיף בכל יום על חכמתו ירבה ויחכם באחריתו.